

Pakistan, Afganistan ve İran Arasında Yer Alan Belucistan

Soru: 14 Eylül 2024 tarihinde Dar Al Hilal sitesinin bildirdiğine göre, "Pakistan polisi, cumartesi günü yaptığı açıklamada, ülkenin güneybatısındaki Belucistan Eyaleti'nin başkenti Ketta şehrinde, bir polis otobüsünün yakınında meydana gelen patlamada en az iki polis memurunun hayatını kaybettiğini duyurdu..." Bundan önce Pakistan, silahlı grupların on yıllardır sürdürdüğü etnik isyan kapsamında son yılların en büyük çaplı saldırılarına tanık olmuştu. "Meydana gelen farklı saldırılarda 73'ten fazla kişi hayatını kaybetmişti... E-posta yoluyla gazetecilere gönderilen bir açıklamada, Belucistan Kurtuluş Ordusu (BLA) saldırıların sorumluluğunu üstlendiğini duyurdu." (27.08.2024 El Hurra) Peki, Belucistan'daki bu saldırıların tırmanmasının nedeni ne? Acaba İngiltere, Pakistan ordusu için sorun çıkarıyor olabilir mi? Ya da Amerika, Pakistan ordusunu işgal altındaki Keşmir ve Hindistan'dan uzak tutmak için bizzat kendisi sorun çıkarıyor olabilir mi? Bu işte Hindistan'ın bir parmağı var? Bu işte Çin'in bir rolü var mı?

Cevap: Yukarıdaki soruların cevabını netleştirmek için aşağıdaki hususlara bir göz atmak gerekir:

Birincisi: Belucistan Pakistan, Afganistan ve İran arasında yer alır. Pakistan'ın güneybatısında bulunan Belucistan, Pakistan'ın Belucistan Eyaleti olarak bilinir ve başkenti Ketta'dır. İran'ın güneydoğusunda ise Sistan-Belucistan Eyaleti olarak bilinir ve başkenti Zahedan'dır. Afganistan'ın güneyine de yüz kilometreden fazla uzanır ve Nimruz, Helmand ve Kandahar vilayetlerinin de bulunduğu güney bölgelerini kapsar. Belucistan hem nüfus hem de yüzölçümü bakımından Pakistan'ın en büyük bölgelerinden biridir. Bu bölgede yaklaşık 20 milyon Beluci ve Peştun yaşamaktadır. Pakistan'ın yüzölçümünün yaklaşık %44'ünü oluşturan bu bölgede, 240 milyonluk Pakistan nüfusunun yaklaşık %6'sının bu bölgede yaşadığı tahmin edilmektedir... Bu bölge, özellikle gaz ve madenler olmak üzere doğal kaynaklar açısından Pakistan'ın en zengin bölgelerinden biridir ve dünya çapında en büyük bakır ve altın rezervlerine sahip bölgelerden biri olarak kabul edilmektedir. Örneğin, Kanadalı madencilik şirketi Barrick Gold, Belucistan'daki Reko Diq madeninin yaklaşık %50'sine sahiptir. Belucistan, Çin-Pakistan Ekonomik Koridoru projesinin önemli bir parçası haline gelmiştir. Çin'in, Bir Kuşak Bir Yol inisiyatifi kapsamında finanse ettiği bu proje, Arap Denizi'ndeki Umman Körfezi yakınlarındaki Gwadar limanına ulaşmaktadır. Bunun yanı sıra Çin, Gwadar'da uluslararası bir havaalanı inşa etmektedir. Bu nedenle Belucistan eyaleti, Pakistan için büyük bir önem arz etmektedir... İran Belucistan'ında yaklaşık 3 milyon Belucinin, Afganistan Belucistan'ında ise 1 milyondan az Belucilerin yaşadığı tahmin edilmektedir. Bu üç ülkedeki Beluci halkının tamamına yakını Sünni Müslümandır. İslam, bu bölgelere H. 23 yılında Halife Ömer döneminde girmiştir. Daha sonra Hindu Sind krallığının bazı karışıklıklar çıkartması üzerine Halife Muaviye döneminde yeniden fethedilmiştir. Emevi Halifesi Abdülmelik bin Mervan ise bu bölgeyi Sind topraklarının fethi için bir hareket noktası haline getirmiştir.

İkincisi: Pakistan'ın Belucistan eyaletinde, 1960'ların sonlarından beri Pakistan ordusuna karşı gerilla savaşı veren birçok milliyetçi ayrılıkçı grup bulunmaktadır. Bu grupların en ünlü ve en büyüğü, 2000 yılında kurulan Belucistan Kurtuluş Ordusu'dur. Bu grup, yerel olarak 1964 yılında kurulan ve Pakistan ordusuna karşı gerilla savaşı veren en eski gruplardan biri olan Belucistan Kurtuluş Cephesi ile ittifak halindedir. Bu grup ayrıca İran ordusuna karşı İran içinde de operasyonlara katılmıştır. Bunun yanı sıra, daha az tanınan başka gruplar da mevcuttur... Acilen para ve silaha ihtiyaç duyan silahlı örgütlerde olduğu gibi Belucistan'daki ayrılıkçı gruplar da kısa sürede farklı istihbarat teşkilatlarının hedef noktası haline gelmişlerdir. 1979'da Sovyetlerin Afganistan'ı işgaliyle birlikte Pakistan'ın Sovyetlere karşı mücahitlerin üssü haline gelirken, Moskova da Pakistan'a misilleme olarak Belucistan'daki ayrılıkçı grupları desteklemeye başladı. 1979'da İran'da Humeyni Devrimi'nden ve ardından başlayan İran-İrak Savaşı'ndan sonra, Irak rejimi, bu grupların (Belucistan Kurtuluş Ordusu) İran'daki askeri faaliyetlerini desteklemeye

başladı. Aynı şekilde, Hindistan da Keşmir konusunda Pakistan ile yaşadığı savaşların ardından Belucistan'daki bu gruplara destek verdi. ABD'nin Hindistan'ı Çin ekseninin bir ayağı haline getirmek istemesi nedeniyle her iki ülke de (Hindistan ve Amerika), Pakistan ordusunu iç çatışmalarla oyalamak, onu Hindistan sınırlarından ve Cammu ve Keşmir'deki kontrolünden uzak tutmak amacıyla Belucistan'daki bu grupları desteklemeye başladı.

Üçüncüsü: İşte bunlar, Belucistan'daki silahlı gruplar veya fraksiyonların Pakistan ordusuna karşı yürüttüğü saldırılar ve gerilla savaşının gerçekliğini anlamak için bilinmesi gereken siyasi gerçeklerdir. Bu saldırıları ve bu saldırıların on yıllar boyunca geçirdikleri evrimi incelediğimizde, şunları görebiliriz:

1- Amerika'nın Afganistan'ı işgalinden önce, Pakistan hükümetleri, bu gruplarla iletişime geçerek onlarla barış anlaşmaları imzaladı. Bu nedenle doksanlı yıllar nispeten sakin yıllardı. Ancak bu grupların, özellikle Belucistan Kurtuluş Ordusu'nun saldırıları 2003 yılından itibaren dramatik bir şekilde arttı ve büyük çaplı hale geldi. Pakistan, bu saldırılara misilleme yaparak, 2006 yılında Belucistan'daki ayrılıkçı lider Nawab Akbar Bugti'yi öldürdü. Bu olay, bölgedeki durumu daha da trmandırdı.

2- Pakistan, 25 ve 26 Ağustos 2024 tarihlerinde, Belucistan Kurtuluş Ordusu'nun yıllardır gerçekleştirdiği en geniş kapsamlı saldırılara tanık oldu. Polis merkezlerini, demir yollarını ve Belucistan'daki bir otoyoldaki araçları hedef alan saldırılarda, yaklaşık 73 kişi hayatını kaybetti. "Yerel kaynaklara göre en ölümcül saldırılar 26 Ağustos 2024 Pazartesi günü Musakhail bölgesinde Pencap'ı Belucistan'a bağlayan bir otoyolda gerçekleşti. Otobüs ve kamyonların önünü kesen militanlar, kimliklerini kontrol ettikleri 23 Pencaplı işçiyi vurarak öldürdüler... Pakistan ordusu ise Belucistan'da 21 ayrılıkçı militanı öldürdüğünü açıkladı... İslamabad merkezli Pakistan Barış Çalışmaları Enstitüsü (PIPS) verilerine göre, 2023 yılında yaklaşık 110, 2024 yılının ilk aylarında ise yaklaşık 62 saldırı gerçekleştirildi. (26.08.2024 El Cezire)

3- "Pakistan polisi, cumartesi günü yaptığı açıklamada, ülkenin güneybatısındaki Belucistan eyaletinin başkenti Ketta şehrinde, bir polis otobüsünün yakınında meydana gelen patlamada en az iki polis memurunun hayatını kaybettiğini duyurdu... Ön raporlar, olayın yol kenarına yerleştirilmiş bir patlayıcı düzeneğin patlaması sonucu meydana geldiğini gösteriyor." (14.09.2024 Dar Al Hilal)

Dördüncüsü: Bu gruplar, Pakistan ordusu ve polisini hedef almanın yanı sıra, Çin-Pakistan Ekonomik Koridor projesi kapsamında bölgede bulunan Çin işçileri ve Çin projelerini de özellikle hedef almaya başladılar... Bu saldırılar şu şekilde sıralanabilir:

1- Belucistan'da Çin tarafından yönetilen birçok büyük proje bulunmaktadır. "Khyber Pakhtunkhwa eyaletindeki Dasu Hidroelektrik Santrali projesinde görevli personeli taşıyan servise düzenlenen intihar saldırısında beş Çinli ve bir Pakistanlı şoför, öldü..." (27.08.2024 El Hurra)

2- Konvoylarını hedef alan bir intihar saldırısında altı kişi hayatını kaybetti. "Bu, bir hafta içinde Çin'in Pakistan'daki çıkarlarını hedef alan üçüncü büyük saldırı. Önceki iki saldırı, ülkenin güneybatısındaki Belucistan eyaletinde bulunan stratejik bir hava üssünü ve limanı hedef almıştı. Çin, bu bölgede altyapı projelerine milyarlarca dolar yatırım yapmaktadır." (26.03.2024 Şarku'l Avsat)

3- "Belucistan Kurtuluş Ordusu'nun bünyesinde "intihar" eylemlerini gerçekleştiren Mecid Tugayı adında bir yapı var. Bu tugayın en dikkat çekici saldırılarından biri, Nisan 2022'de Sindh eyaletindeki Karaçi Üniversitesi'nde bulunan bir Çin enstitüsüne yönelik düzenlediği "intihar" saldırısıdır." (01.02.2024 El Cezire.net)

4- Bu saldırılar tekrarlanmaktadır: Ağustos 2018'de Çinli mühendislerin öldürülmesi (11.8.2018 Reuters), Kasım 2018'de Karaçi'deki Çin konsolosluğuna düzenlenen saldırı (23.11.2018 Sky News Arabia) ve Mayıs 2019'da Çin'in inşa ettiği ünlü limanın bulunduğu Belucistan'daki Gwadar şehrinde genellikle Çinlilerin kaldığı lüks bir otele yapılan saldırı (12.5.2019 Al Hurra) gibi.

5- Ayrılıkçılar Belucistan'da çalışan Çinlileri ve Çin çıkarlarını da hedef almaktadır. Son olarak ayrılıkçılar, 13 Ağustos 2024'te Çinli mühendisleri Gwadar Limanı'na taşıyan bir servise saldırdılar. Daha önce de benzer olaylar yaşanmış, Çin'in Bir Kuşak Bir Yol inisiyatifinin temel taşlarından biri olarak kabul edilen Çin-Pakistan Ekonomik Koridoru projesinde görevli Çinli akademisyenler öldürülmüştü... Pakistan Başbakanı Şahbaz Şerif, "Saldırıları Çin-Pakistan Ekonomik Koridoru'na zarar vermeyi amaçlıyor" dedi. (30.08.2024 El Arabi)

Beşincisi: Çin'in çıkarlarına ve Pakistan ordusuna yönelik bu saldırıları düzenleyenler ise, Hindistan'dır. Hindistan'ın arkasında ise ABD vardır:

1- Hindistan'ın Pakistan ordusuna yönelik bu saldırılardaki çıkarı ise, şu noktalarda gözlemlenebilir:

A- 2018 yılında The News International gazetesi, Hindistan'ın, Ekonomik Koridor'u hedef almak ve Belucistan'da karışıklık çıkarmak için 50 milyar rupiyi (261 milyon dolar) aşkın bir bütçe ayırdığına dair güvenlik raporlarına yer verdi. (15.05.2022 El Cezire)

B- Pakistan Genelkurmay Başkanı General Raheel Şerif, Belucistan Eyaleti'nin yerel başbakanı ve Senato Başkanı Rıza Rabbani, "Hindistan istihbaratının bu konuda bir parmağının olduğunu iddia ettiler. Şerif, Hindistan'ın Çin'in Belucistan eyaletinde başlattığı ve Yeni Delhi'nin ekonomisini olumsuz etkileyeceğinden korktuğu 46 milyar dolar değerindeki devasa ekonomik projeleri sabote etmek istediğini belirtti. Şerif, saldırıları "Bölgedeki güvenliği sarsma ve Pakistan-Çin Ekonomik Koridoru projesini hedef alma girişimi" olarak değerlendirdi." (18.08.2021 Noonpost)

C- Bu grup, 29 Haziran'da ülkenin ekonomik başkenti Karaçi'deki Pakistan Borsası'na düzenlenen ve yedi kişinin ölümüne neden olan intihar saldırısını üstlenmesinin ardından yeniden gündemde. "Saldırının hemen ardından Pakistan, Hindistan'ı bu saldırıyı planlamakla ve Belucistan Kurtuluş Ordusu ile diğer tüm Beluci ayrılıkçı hareketleri desteklemekle suçladı." (12.07.1220 el-Arab el-Cedid)

D- "Pakistan, geçen yıl 9 Nisan 2023 tarihinde, Ocak 2022'de kurulan ve Belucistan Ulusal Ordusu olarak bilinen grubun lideri, kurucusu ve Belucistan ve Pencap'ta onlarca saldırının sorumlusu olan Gülzar İmam'ı tutukladı. Pakistan Ordusu medya organı, ordu istihbarat servisinin, "Gülzar İmam'ın Hindistan ve Afganistan'ı ziyaret ettiğini ve düşman istihbarat ajanslarının onu Pakistan'a ve ulusal çıkarlarına karşı kullanmaya çalıştığını" açıkladığını duyurdu." (12.09.2023 El Cezire)

2- Amerika'nın Belucistan Kurtuluş Ordusu'nun saldırılarından çıkarı ise şunlar olduğu görülebilir:

A- 2014 yılından bu yana Hindistan'da, Çin'e karşı Amerikan politikalarını uygulayan Amerikan ajanı Modi liderliğindeki Bharatiya Janata Partisi iktidarda. Bu nedenle, Hindistan'ın Çin'e karşı yapmış olduğu ve yapmakta olduğu her şey, Hindistan araçlarıyla Amerikan çıkarlarına hizmet etmektedir.

B- "Pakistan Dışişleri Bakanı Hina Rabbani Khar, ABD'yi ülkesinin içişlerine karışmaması konusunda uyardı. Bakan, bu açıklamayı Amerikan Kongresi'nin Belucistan eyaletine kendi kaderini tayin etme hakkı tanınmasını öngören bir kararı onaylamasının ardından yaptı. Ancak

Pakistanlı bakan, bu kararın ABD hükümetinin resmi politikasını yansıtmadığının farkında olduğunu belirtti." (20.02.2012 BBC)

C- 2022 yılında Amerika Birleşik Devletleri Belucistan hükümeti ile Belucistan'ın ilk polis soruşturma okulunu inşa etmek üzere bir anlaşma imzaladı. Bu anlaşma, Amerika Birleşik Devletleri'ne bölgedeki adli soruşturmalar, polis soruşturmaları, hukuk ve düzenin geliştirilmesinde önemli bir rol oynamasına olanak sağlamıştır... Bu adım, Amerika Birleşik Devletleri'nin Belucistan'ın iç işlerine müdahale etmesine kapı aralamıştır!

Altıncısı: Böylece ABD'nin, Çin politikasının bir parçası olarak, Belucistan'daki bu ayrılıkçı milliyetçi hareketleri Çin'in çıkarlarını tehdit etmek için kullanmakta bir çıkarı olduğunu görüyoruz. Hatta hem ABD'nin hem de uydusu Hindistan'ın bu hareketleri istismar ettiği görülüyor. Hindistan, Çin'in çıkarlarını baltalamak için çalışmakta, sınır anlaşmazlıkları nedeniyle ve Amerika'nın çıkarlarına hizmet için Çin ile bir çatışmaya girmektedir. ABD'nin tüm bu hedeflerinin bugün sahada gerçekleştiği görülmektedir. Zira Pakistan ordusu, Hindistan ve özellikle de Keşmir'den uzak, kendi iç bölgeleriyle meşguldür. Amerika, isyanla mücadele etmek ve ayrılıkçı grupları takip etmek üzere Pakistan'ı Belucistan ile oyalamaktadır. "Bölgede tırmanan çatışmaların bir sonucu olarak Pakistan hükümeti, Beluç örgütleriyle savaşmak için bölgeye 80 bin asker konuşlandırdı..." (01.02.2024 El Cezire.net) Pakistan'ın Hindistan'a karşı yaptığı alışlagelmiş açıklamaları ve tehditleri yok olmuş, yerini terörizm ve isyancılara yönelik tehditler almıştır... Böylece Hindistan, Pakistan cephesini güvence altına almış, ordusunu Çin sınırına kaydırmış, sonrasında orada çatışmalar yaşanmıştır. Bu durum, Amerika'nın istediği gibi Çin'in Hindistan ile olan çatışmaya odaklanmasına neden olmuştur.

Yedincisi: İngiltere'ye gelince, İngiltere veya Körfez'deki ajanlarının Pakistan Belucistan'ında faaliyet yürüttüklerine dair doğrudan bir kanıt yoktur (Ancak 2010 yılında İngiliz vatandaşı olan ve Birleşik Beluç Ordusu'nu kuran Mehran Marri liderliğinde Belucistan Kurtuluş Ordusu'nda bir bölünme yaşanmıştır..." (01.02.2024 El Cezire.net) Bu durum, İngiltere'nin Belucistan'daki ayrılıkçı gruplar içinde nüfuz elde etmeye dair çabalarının olduğunu anımsatabilir, ancak öyle de olsa Amerika ve Hindistan ile kıyaslandığında etkisi oldukça azdır... Hindistan ve Pakistan'daki etkisi büyük ölçüde zayıflamıştır, zira her iki ülkede de Amerikan ajanları iktidardadır.

Sekizincisi: Özetlemek gerekirse:

Pakistan'daki iktidar rejimi, topraklarının bir parçası olarak Belucistan meselesine, şeri gözetime göre adalet ve ihsanla yaklaşmalı, Beluçlar da dahil olmak üzere kamu mallarından tüm vatandaşlarının faydalanmasını sağlamalıdır. Böyle yapmak yerine Pakistan rejimi, öldürme ve tutuklama gibi güvenlikçi bir yaklaşımla sorunu ele almıştır. İslam'da olduğu gibi iyi gözetimle değil:

الإمام رَاعٍ وَمَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ "İmam çobandır ve güttüklerinden sorumludur." [Buhari]

2- Benzer şekilde Belucistan'daki silahlı örgütler de İslam düşmanları tarafından (Amerika ve Hindistan) kendi ülkelerine karşı kullanılmasına izin vermemelidirler. Ayrılmak ve devleti parçalamak için çalışmalarını da doğru değildir. Çünkü bu, İslam'da büyük bir iş olup, bunu yapan kişi büyük bir günah işlemiş sayılır. Zira Müslümanlar tek bir ümmettir, bölünemezler.

إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ "Şüphesiz bu, tek ümmet olarak sizin ümmetinizdir. Ben de Rabbinizim. Onun için sadece bana kulluk edin." [Enbiya 92]

3- Üçüncüsü ve daha kötüsü ve acı vereni ise, Pakistan hükümetinin Amerika'yı dost edinmesi ve askerlerini Keşmir'i özgürleştirmeye yönlendirmek yerine ABD emirleri doğrultusunda iç

işlerine odaklanmasıdır... Hem de Belucistan'daki ayrılıkçı örgütlerin kafirler ve müşriklerden yardım istemeleridir... Ki tüm bunlar, İslam'a göre haramdır.

“Allah, müminlerin aleyhine kâfirlere hiçbir yol vermeyecektir.” [Nisa 141]

4- Pakistan halkı arasında gerçek birlik ve beraberlik ancak İslam hükümlerinin uygulanması ve gerçek kardeşlik fikrinin yayılmasıyla mümkündür... Gaz, maden gibi kamu mallarından elde edilen gelirler, tüm Müslümanlar arasında eşit bir şekilde dağıtıldığında, Müslüman Belucistan ve diğer Müslüman halklar üzerindeki zulüm, yaygın yoksulluk ve marjinalleştirme otomatikman ortadan kalkacaktır. Çünkü İslam, milliyetçi söylemleri tamamen reddetmiş, kesin bir şekilde haram kılmış ve Müslümanlar arasında kardeşlik tesis etmiştir.

“Müminler ancak kardeşlerdir. Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin. Allah'a karşı gelmekten sakının ki size merhamet edilsin.” [Hucurat 10] Aynı zamanda bu İslami kardeşliği, onları tek bir devletleri olan Raşidi Hilafeti kurmak için çalışanlarla birlikte çalışmaya sevk etmelidir. Hilafet, birliklerinin kaynağı, izzetlerinin membaı ve gerçek kardeşliklerinin teminatıdır... İşte bu, büyük kurtuluştur.

“O gün Allah'ın zafer vermesiyle müminler sevinecektir. Allah, dilediğine yardım eder. O, mutlak güç sahibidir, çok merhametlidir.” [Rum 4-6]

H.14 Rabiul Evvel 1446
M.17 Eylül 2024